

Resclosa i canal de Cal Riera

Puig-reig

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Colònia de Cal Riera, 08692-Puig-reig
Emplaçament recinte fabril de Cal Riera

Coordenades:

Latitud: 41.93093
Longitud: 1.88085
UTM Est (X): 407214
UTM Nord (Y): 4642713

Classificació

Número de fitxa 08175 - 107
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XIX-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Productiu
Titularitat Privada
Titular: Ref. Cad.: 08174A004000710000HR
Autoria de la fitxa Rosa Serra Rotés i Jordi Piñero
Data de registre de la fitxa: dl., 28/02/2011 - 01:00

Descripció

La resclosa i el canal actuals de cal Riera son fruits d'unes obres d'adequació que es van fer a principis del S.XIX i que van substituir una antiga resclosa de fusta en un punt en que els amos de cal Riera volien construir un molí. La resclosa aprofita un pas estret del Llobregat i amb un canal molt curt aconsegueix la

força suficient per fer funcionar la turbina. L'obra d'enginyeria hidràulica fou autoritzada per l'enginyer encarregat del servei d'aigües de la conca alta del Llobregat que, en nom de la secció de foment de la Diputació de Barcelona, verificava sobre el terreny el projecte de resclosa i embassament, i inspeccionava la seva construcció. L'alçada de la resclosa actual, construïda el 1900 en substitució d'una primera de fusta construïda a mitjans s. XIX, estava calculada per que l'embassament d'aigua que formaria no pogués superar el límit inferior del canal de desguàs de la fàbrica de l'Ametlla de Merola, situada uns quants quilòmetres riu avall. El canal, d'1 metre d'amplada i 0,50 de profunditat, segueix una lleugera pendent de secció suficient per a donar pas a prop de 3000 l/s. Conserva en molt bon estat les comportes del vagant del canal

Observacions:

La resclosa i el canal són claus en el sistema de funcionament de les turbines i la generació d'hidroelectricitat. Els propietaris estan agrupats en l'Associació de Productors i Usuaris d'Energia Elèctrica (APUEE) que des de 1992 defensa el interesos del sector minihidràulic a Catalunya.

Història

Els orígens de Cal Riera són comuns a moltes altres colònies de Catalunya situades al costat del riu Llobregat, Ter o Cardener: uns industrials emprenedors que compraren un vell molí fariner, i les terres del seu voltant, per instal·lar-hi una fàbrica tèxtil que aprofités l'aigua del riu com a font d'energia. En el cas d'aquesta colònia, l'impulsora fou la societat Manent, Massana, Vilaseca i Llibre -formada per diferents industrials tèxtils-, que adquirí la finca de la Casa Gran de Cal Riera, construï la fàbrica i sol·licità el permís d'utilització d'aigües industrials.

La fàbrica ja funcionava l'any 1895 i l'any 1905 ja trobem documentada l'existència d'habitatges per als obrers i la presència de la torre de l'amo. La colònia també disposà d'altres serveis, equipaments i edificis que caracteritzen el model de colònia industrial com la botiga, el cafè, l'església o l'escola, però Cal Riera sempre fou una colònia de tamany modest, i més encara si la comparem amb Cal Rosal o l'Ametlla de Merola.

Dels anys posteriors a la Guerra Civil de 1936-1939 és destacable que Cal Riera esdevingué, sobretot durant els anys cinquanta i seixanta, una de les colònies del Berguedà on arribaren més treballadors vinguts de diferents punts d'Espanya, especialment d'Andalusia, Extremadura, Múrcia o Castella. Cal Riera tancà portes durant la dècada dels setanta. Amb el tancament de la fàbrica, els serveis de la colònia deixaren de funcionar i la majoria dels treballadors anaren a viure a d'altres llocs, especialment a Navàs (Bages).

Bibliografia

R.SERRA: Cal Riera, Parc Fluvial del Llobregat s/d

R.SERRA: Les colònies tèxtils a Catalunya, Manresa, Angle Editorial, 2000

TEIXIDOR, E. I SERRA, R. (2010). Vida de colònia. Les colònies tèxtils a Catalunya, Angle Ed.

La resclosa i el canal són claus en el sistema de funcionament de les turbines i la generació d'hidroelectricitat. Els propietaris estan agrupats en l'Associació de Productors i Usuaris d'Energia Elèctrica (APUEE) que des de 1992 defensa el interesos del sector minihidràulic a Catalunya.

VALL CASAS, Pere (1999). De colònies tèxtils a Parc Fluvial. El sistema de colònies el Baix Berguedà. Genesi i revalorització, a Col·lecció Cultura, Tècnica i Societat, Col·legi d'Enginyers Industrials de Catalunya.

